

Pärjääminen ja selviytyminen

A-klinikkasäätiö ja Lasten seurassa -ohjelma keräsivät Lasinen lapsuus sivustolla nuorten kokemuksia, millaista on elää lapsuutensa alkoholiongelmaisen vanhemman kanssa. Kirjoituksia tuli runsaasti, ja ne julkaistaan tällä sivustolla seitsemässä osassa. Kuudennessa osassa nuoret kertovat, miten he ovat selvinneet pahimman yli ja mitä vaikutuksia vanhemman juomisesta on jäänyt nuoreen aikuiseen.

kukkanen (nainen, 1996)

Illalla olemme veljeni kanssa yksin kotona kun äiti on töissä ja isä jonka meitä pitää vahtia lähtee baariin. Jokainen ilta kun olemme poissa kotoa ja tulemme kotiin niin isä makaa eteisessä omassa oksennuksessaan ja äiti on sammunut pöydän ääreen. Usein kun vanhemmat ovat niin humalassa etteivät tajua mistään mitään, soitamme serkullemmen ja itkemme puhelimeen että hän tulisi hakemaan meidät pois koska kotona on paha olla. Aina joku ihana sukulainen meidät pelastaa, mutta eivät kai vanhemmat tähän päivään mennessäkään ole tajunneet kuinka kasvamme lapsuuttamme.”

Kuukkunen (nainen, 1985)

Alkoholistin lapsi on aina varuillaan, pysyttelee aina ”askeleen edellä” pystyäkseen hallitsemaan jatkuvaa kaaosta, rauhoittelemaan vanhempia jo ennen räjähdystä. Vaikka ulospäin lapsi saattaa näyttää melkein kuin keltä tahansa lapselta, lapsi on täysin tietoinen ympärillä vallitsevasta tilanteesta ja kärsii siitä - hän ei vain osaa käsitellä asiaa. Hän ei ole vielä tarpeeksi vanha ymmärtämään, eikä kukaan selitä ja kerro hänelle, mitä tapahtuu, mistä vanhemman ajoittain erilainen ja pelottavakin käytös johtuu. Kukaan ei kerro hänelle, että vanhemman juominen, ristiriitainen viestintä, lapsen huomioimatta jättäminen Kuningas Alkoholin istuessa aina ykkös-paikalla, petetyt lupaukset, eivät ole lapsen syytä tai eivät todellisuudessa peilaa hänen arvoaan ihmisenä.

Olen jo aikuinen ja ”tullut asian kanssa sinuiksi”, mutta lapsuudessa mielikuvitusmaailma oli ainoa paikka olla huoleton, pakokeino todellisuudesta. Useat illat kuuluivat unelmoidessa miten eläisin esim. jonkun kaverini perheen onnellisena lapsena. Nuorena, kun aloin ottaa asioista selvää, oli ”pelastava ja vapauttava” kokemus lukea muiden alkoholistiperheiden lasten juttuja..... että en ollutkaan yksin outojen käyttäytymismallieni ja ajatusteni kanssa, jota ”normaalin lapsuuden eläneet” eivät koskaan ymmärtäneet.

Minun piti tavallaan ”luoda itseni uudestaan”: vaihtaa kiemuraiset tunne- ja ajatusmallit asiaan perehtymisen jälkeen, muodostaa uusi, oma persoonani TODELLISUUDEN kautta. Että olen arvokas ihminen, eikä vanhempani alkoholismi ollut minun syytäni. Ja kuitenkin antaa hänelle jonkinlainen ”anteeksianto”, yrittää ymmärtää alkoholismi sairaudeksi jonka takia hän ei ”voinut muuta”..

Kuitenkin suren sitä pientä lasta, joka eli vuosikautia – toistakymmentä vuotta – hiljaisuudessa, kun kukaan läheinen ei uskaltanut puuttua tilanteeseen. Kaikki kuvittelivat, tai halusivat kuvitella, että koska lapsi ei itse ilmaise asiaa mitenkään, hän ei varmasti edes näe/tiedä mitä hänen kodissaan tapahtuu...

Lapsi on viinan uhri, joka kärsii siitä ilman omaa mahdollisuuttaan valita. Lapsi-vanhempisuhte ei ole lapsille VALINTA, niinkuin avioliitossa pysyttely on juomattomalle puolisolle – ja myös siitä lapsi kokee suunnatonta vastuuta ja syyllisyyttä: hänen pitäisi rakastaa ja kunnioittaa molempia vanhempiaan viimeiseen asti, olla heille lojaali, olla pistämättä vanhempia "tärkeysjärjestykseen".

ZZTOP (mies, 1982)

Toisen vanhemman juominen loi kotiin turvattomuuden tunnetta, yleensä kerran kuukaudessa koko lapsuuden ja nuoruuden ajan. Sitä jotenkin oppi jo vaistoamaan kun se eka viina huikka oli otettu, et tässä sitä taas mennään, ehkä sen haistoi, tai huomasi vain jostain, mut sen huomasi... aina.

Kotiin ei ollut useinkaan kovin mukava tulla, tai valvoa yöllä sängyssä kuuntelemassa kännisen örinää. Ja sitten vielä oli tapahtuma, joka vielä lisäsi juomista entisestään, ja arvaamaton käytös vain lisääntyi.

Suoranaista väkivaltaa ei ollut koskaan, mut kyllä sanoillaki voi saada pahaa jälkeä, välillä on tuntunut, että mustelmat ois nopeammin unohtunut, kuin päähän pyörimään jäävät pahat sanat.

Se ei ole keittiön pöydän ääressä kovin mukavaa kuultavaa, et kaikki olis paremmin, jos minä tekisin itsemurhan, kaikki olisi silloin paremmin. En tiedä mihin tuo homma ois päättynyt, jos ei perheen sisällä olisi saatu suuta viimein auki selvinpäin, ja sitä kautta juominenkin loppumaan.

Silti nuo sanat pyörii aina silloin tällöin päässä, jostain ne aina tulee vain esiin, ja muutkin huonot kokemukset, ja niitä kyllä on. Anteeksi olen valmis antamaan, vaikei varsinaisesti ole kyllä pyydettykään, ja uskon, että tässä on kuljettu jo useampi vuosi kohti parempia perhesuhteita."

-charmatar- (nainen, 1985)

Minut on huostaanotettu kun olin 2-vuotias. Sitä ennen elämäni oli turvatonta äidin juomisen takia. Minulle on jäänyt turvattomuudesta johtuva pimeän pelko sekä se että nukkuessani makuuhuoneen ovi ei saa olla auki. Sijaisperheeseen muuton jälkeen selvisi sijaisisän alkoholi-ongelma, sieltä muistoni ovat riidat ja pelko. Vielä aikuisenakin inhoan oluen hajua hengityksessä varmaan kaikista eniten maailmassa. Omasta kohta 2-vuotiaasta lapsestani olen huomannut, ettei hän anna isänsä edes halata hyvänyön halia jos tämä tuoksu ollenkaan oluelle. Itse en ole voinut kertaakaan juoda edes yhtä siideriä jos lapseni on ollut kotona, selkärangassa on se pelko kuinka vanhempaan ei voikaan luottaa yhtäkkiä vaan hän on omituinen ja jopa pelottava. Jouduin karvaasti oppimaan jo pienenä että et voi luottaa täysin kehenkään muuhun kuin itseesi. Omalle lapselleni haluan olla aina turva ja luotettava.

Parantunut (mies, 1990)

Näistä ajoista on jo jonkin aikaa. Muistan kun äiti rupesi juomaan, vain lasillinen esim. viiniä päivässä, joka itse asiassa näytti aivan normaalilta. Lopulta lasi muuttui kahdeksi, kaksi kolmeksi jne. Kaikki tapahtui niin salakavalasti.

Kotona oli jatkuvasti riitoja, ei me tajuttu, ei edes isä, että äidillä on alkoholin kanssa ongelmia, vaan jouduimme kuuntelemaan vanhempien riitoja, nähdä kuinka äiti käyttäytyy todella aggres-

siivisesti. Isäkin joutui kokemaan paljon äidin hakkaamisia. Samoin me lapset. Tämä oli hyvin vaikeaa. Vasta parin vuoden jälkeen kun riitoja oli ollut tarpeeksi, lähdimme pois kotoa päivystyksen kautta turvakotiin. Alkoholistin tultua, koko muu perhe sairastuu alkoholismin jälkioireisiin, kuten kontrollisairauteen ja aggressioon. Muistan hyvin kuinka olin itse niin syvällä, että olin tehä itsemurhan kaiken tämän takia, onneksi sain hoitoa ajoissa.

Uskomatontako? Se mitä on oppinut sivustaseuraajana, lapsena, että alkoholisti on mestariesittäjä, ja ongelmia ei voi ulkopuolinen todellakaan arvata - jopa lääkäreiden, viranomaisten tms. on vaikea uskoa, varsinkin äidistä? Hei haloo! Alkoholi tuo pelkoa, vihaa, aggressiota, rakkauttomuutta, katkeruutta, surua, tuskaa, valheita.

happyface (nainen, 1994)

Isäni juominen herätti minussa lähinnä pelkoa, ja ihmetystä. En voinut ymmärtää miksi isä joi, ja miten hän muuttui joka kerta ryypättyään ihan eri ihmiseksi. Vanhempien runsas alkoholin käyttö voi vaikuttaa lapsiin vielä monien monien vuosien päästä ja aiheuttaa heille paljon ongelmia myöhemmissä vaiheissa. Lapset kokevat varmasti myös turvattomuuden tunnetta, ja näkevät asioita mitä heidän ei todellakaan kuuluisi nähdä. Monesti lapset myös ottavat mallin juomiseen suhtautumiseen vanhemmiltansa.

naaza (nainen, 1991)

Koko lapsuuteni ja nuoruuteni ajan jouduin katsomaan äitini juomista. Se alkoi viikonloppuna ja saattoi jatkua puoleen väliin työviikkoa, sairauslomaa otettiin aina vaan lisää. Äiti saattoi istua yksin kotona ja juoda, sammui välillä ja herätessään joi lisää. Musiikki pauhasi ja jos sain volume-nappulaa vaivihkaa käännettyä hiljemmalle, se kääntyi pian takaisin max-asentoon. Minä jouduin itseni lisäksi pitämään huolta myös äidistäni. Kun äiti makasi sammuneena sängyssä tai sohvalla, kävin tarkistamassa että hän varmasti hengittää. Pelkäsin että äiti tukehtuisi omaan oksennukseensa tai lakkaisi vaan hengittämästä. Kavereita en kehdannut tuoda jos äiti oli humalassa, häpeäntunne oli valtava. Muidenkaan äidit eivät juoneet tällä tavalla, miksi minun sitten?

Monesti itkin itseni uneen, en kehdannut sanoa miten pahan olon äidin juominen minulle sai aikaan. En halunnut loukata, hänhän on kuitenkin oma rakas äitini ja selvin päin aina niin tuttu ja turvallinen. Kännissä kuitenkin kömpelö ja kaatuileva, puheesta ei saanut selvää ja asioitaan ei saanut kerrottua kun ei se kuitenkaan kuunnellut tai jos kuunteli niin vähän ajan päästä niitä ei enää muistettu. Lopulta kaikki muutkin kyllästyivät äitini juomiseen ja ehkä hän itsekin tajusi ettei halua sellaista elämää. Äitini oli kuivilla monta vuotta, vaikeidenkin aikojen yli. Yhtäkkiä äiti taas repsahti, ihan tosta noin vaan. Nyt juomiseen käytetään tekosyitä, kuten "rentoutuminen". Mutta kuten sanotaan, kerran alkoholisti, aina alkoholisti. Olen lakannut yrittämästä, minä en enää välitä.

Ajattelin aina että minusta ei ikinä tule tällaista äitiä. Minä en halua että oma lapseni joutuu pelkäämään puolestani.

Nyt olen äiti ja olen pitänyt lupaukseni, tulen myös sen aina pitämään. Äidin juominen vaikuttaa minuun vieläkin, ja aion pitää huolen että minun lapseeni se ei tule vaikuttamaan.

Coco (nainen, 1992)

Olen ainoa lapsi. Vanhemmistani isä on ollut se, joka juo. Joskus äitikin purki stressiään viinaan. Muistan, kuinka turvaton olo oli, kun molemmat vanhemmat olivat humalassa. Ulkomaanmat-

katkin menivät joskus omalta kohdaltani hyvinkin itkuisiksi, kun vanhemmat istuivat pubissa ja itse yritin saada unen päästä kiinni yksin pimeässä hotellihuoneessa.

Joskus kun äiti oli töissä, oli isä koulusta kotiin tullessani kännissä. Isä on niin erilainen humalassa kuin selvinpäin. Se persoona on kamalin, mitä olen tavannut. Selvinpäin hän ei tietenkään muista sanojaan, enkä tahtonut ottaa niitä myöhemmin esille, sillä piti vain nauttia niistä hetkistä, kun isä oli selvinpäin.

On harmillista, kuinka isäni juominen on vaikuttanut minuun. Monet alkoholistiperheessä kasvaneet nuoret pysyttelevät kaukana viinasta. Minä käytän alkoholia paljon. En osaa enää pitää hauskaa ilman alkoholia. Juuri täytettyään 18 vuotta tämä on varsin normaalia. Mutta tämän ikäisenä ei ole normaalia ymmärtää, että tulee kamppailemaan alkoholin kanssa loppuelämässä. En tahdo omille lapsilleni samanlaista lapsuutta, mitä itse koin. Siispä teen kaikkeni pitääkseni juomiseni hallinnassa.

Crystal (nainen, 1988)

Inhosin mennä koulusta kotiin ja vihasin vanhempieni juomista. Pyysin heitä useasti lopettamaan, he sanoivat, että aikuisena minä ymmärrän. Pitkän taistelun ja sosiaalityöntekijöille itkemisen jälkeen pääsimme sijaisperheeseen. Se oli parasta aikaa siihenastisessa elämässäni. Ilo ei kestänyt vuottakaan, koska vanhempani ovat loistavia valehtelijoita. Jouduimme takaisin kotiin, jossa olin täysi-ikäisyyteen saakka.

Vanhempani osasivat esittää ja valehdella viranomaisille oikein hyvin, kukaan ei uskonut minua. Isäni jopa sanoi sosiaalityöntekijöille minulla olevan paha murrosikä, siksi hieman keksin asioita. Minua syytettiin jatkuvasti siitä, että yritän hajottaa perheen. Minun mielestäni se ei koskaan ollut perhe, vaan jokin sairas virhe. Kaikki oli salaamista, valehtelua ja hulluutta. Vanhemmat usein lupasivat meille jotain, mutta eivät koskaan välittäneet lupauksistaan. Kerran meillä ei ollut ruokaa ja molemmat vanhemmat lähtivät hakemaan pitsaa, he tulivat takaisin kahden yön päästä, ilman ruokaa.

Tulin täysi-ikäiseksi ja muutin pois, vanhemmat eivät auttaneet, omia tavaroita oli hankala saada, koska isäni yritti estää. Isäni sanoi, etten voi pärjätä elämässä ja muutan vielä takaisin, en muuttanut. Tästä alkoi taistelu 10-vuotiaan siskoni pois saamiseksi. Kauan katsoin tilannetta sormieni lävitse, mutta sitten tuli päivä, jolloin hän itse halusi pois. Ja lopulta pääsi, hän on hyvässä paikassa, eikä vanhempien luokse enää palauteta. Samalla vanhempani muuttivat erilleen. Isääni en pidä ollenkaan yhteyttä, en aio nähdä häntä koskaan enää.

Haluaisin lasten edessä juovien vanhempien tietävän, että lapset ymmärtävät kyllä mitä teette. Vaikka lapsella ei olisi sanoja kaljalle tai viinalle, he huomaavat, että käytöksenne muuttuu ja teistä tulee eri ihmisiä. Se on erittäin pelottavaa ja kamalaa lapselle, riippuen mitä nuorempi lapsi on. Vanhempi on lapsen tuki ja turva, silloin se katoaa. Se on kuin roikkuisi katolta kahden köyden varassa ja toinen köysi katkaistaan. Kun on tarpeeksi kauan roikkunut yhden köyden varassa, alkaa toivoa, että sekin katkeaisi, ja mieluummin kuolisi.

Minun tarinani ei ole ääripää. Hankalilta tilanteilta on helppo sulkea silmät, koska perheen elämään on vaikea puuttua. Varsinkin, kun vanhemmat valehtelevat. Harva alkaa liikaa käyttävä myöntää sen kysyttäessä. Toivoisin, että lapsia kohtaavat työntekijät kiinnittäisivät enemmän huomiota perheen tilanteeseen. Asiaa voi myös kysyä lapsilta itseltään. Luulen, että moni lapsi odottaa, että joku aikuinen huomaisi ja pelastaisi. Minäkin odotin, mutta ei kukaan pelastanut, vasta teini-ikäisenä jouduin anelemaan sosiaalityöntekijöiltä apua. Ja alle vuoden päästä jouduimme takaisin kotiin! Tiedän toisaalta, että hyvän lapsuuden elänyt ei välttämättä voi edes kuvitella millaista joissain perheissä on.

Kouluissa ainakin olisi kerrottava, että on olemassa vanhempia, jotka juovat ja aiheuttavat pahaa mieltä. Ja kehotettava menemään terveydenhoitajan/kuraattorin luokse kertomaan asiasta. Näin voisi oppilaille asiasta mainita jo ala-asteella. Myös väkivallasta olisi tiedotettava jo ala-asteella.

Huostaanotto ei ole yleensä lapselle kotoa pois joutumista vaan pääsemistä! Tiedän sen olevan kallista kunnille/kaupungeille, mutta kalliimmaksi käy näiden nuorten syrjäytyminen, masentuminen ja työkyvyttömyyseläkkeelle jääminen.

Kolhiintunut (nainen, 1990)

Nyt olen 20-vuotias ja pelkään, alkoholia. Itse en käytä juuri ollenkaan, koska olen kokenut mitä se voi joillekin tehdä.

Alkoholi on jättänyt elämäni niin pahat "arvet" että oikein kuvottaa. Mieleni tekisi puhua siitä, mutta jokin sisälläni sanoo etten pysty.

Mariam (nainen, 1988)

Kukaan ei ole ulos päin arvannut että lapsuudenkodissani vanhemmat joivat lähes joka toinen päivä itsensä humalaan. Äiti piti aina huolen että meillä oli ruokaa, puhtaat vaatteet ja rahaa omiin juttuihin. Rahaahan meille lapsille syydettiin kun juominen ja eilisillan käytös kolkutteli omaatuntoa.

Väkivaltaa meillä ei ole koskaan kohdattu ja vanhempani selvisivät aina töihin seuraavana päivänä. Tai no, isäni ei aina.

Olin 16 vuotias kun muutin poikaystäväni vanhempien luokse, halusin kovasti pois siitä helvetistä mikä kotona oli. Tuli syyllinen olo: Minä pääsin pois, siskoni ja veljeni joutuivat jäämään ja katselemaan sitä menoa. Tappelua, huutoa, uhkailua. Iskä laittoi usein kaikki mahdolliset elektroniikkalaitteet täysille huutamaan. Joko minä tai siskoni käytiin sammuttamassa ne ja huudettiin pää punaisena tappavamme ne jos tää meno ei lopu. Kerran iskä oli kaatanut jalkalampun sänkyä vasten. Äiti heräsi kun sängyn patja kyti, haki vettä ja sammutti sen laskuhumalassaan. Isäni oli havahtunut vain kysymään että "Kusetsä?"

Suski (nainen, 1990)

Vaikka äitini liiallinen alkoholinkäyttö kirjaimellisesti pilasi lapsuuteni, se opetti minulle myös todella paljon. Se antoi minun nähdä millaista elämä on, jos luovuttaa sen vuoksi, että lapsuus on ollut raskasta.

Vaikka sain ennakkoperintönä helvetillisen lapsuuden, kieltäydyn jatkamasta perinnettä aikuisena. Helvetistä pääsee taivaaseen, jos vain mieli on vahva ja silmät tahtovat nähdä valoa.

LiikaaKipua (nainen, 1990)

Nykyään asiat näyttävät paremmilta. Ei enää tarvitse pelätä jokaista juhlapyhää, häitä, hautajaisia, synttäreitä, kissanristiäisiä. Kuitenkin pelko säilyy. Asia mitä toivoisin on se, että voisimme puhua joku päivä näistä asioista. Ne on aina vain "unohdettu", niistä ei saa puhua ja ei näin käy enää koskaan. Saisi vain kerrottua oman näkemyksensä asioista ja kertoa että olen oikeasti pelännyt sinua, vaikka olet oma vanhempani.

elämä nykyään paremmalla mallilla (nainen, 1994)

Porukat halus aina vaa baarii ja baarii, Kerra ne jätti mut ja mun pikkusisko kahestaa kotii soitin puhelimel sit mun äitil : äiti millo tuut kotiin, onks kaikki hyvin? , missä oot? äiti vastas : kyl mä pian tuun.

Kello oli 4. äitii ei näkyny missää.. odotin äitii kotiin mulla oli kauhee huoli.. ja tietysti pelkäsin olla yksin kotona. No isä tuli kotiin 6 aikoihin aamusti.. öristen tietysti, oli juonu varmaan aika paljon. No se sammu sohvalle, ei sen kotiin tulost mitään apuu ollu.. siin se sit vaa nukku sohvalla . Ei ollu monii sellasii päivii millo ne ei ois juonu alkoholii. Sanoin äitille välillä et voisko se lopettaa. Se vanno kyl et se lopettais pian. Niil tuli isän kanssa välil riitaa koska ne molemmat halus baarii. No nehän molemmat meni yleensä baariin ja meille hankittiin joku vahtimaan mua ja mun pikkusiskoa.

Niil oli kans tosi pahoi riitoja isänkaa lopuks ne päätti erota. Isä soitteli äitil ain et ottaisitko mut takas, mul on ikävä sua. Äiti otti isän takas ainakin 5 kertaa mut sit tuli se loppu juttu ne eros lopullisesti. ne ei oo kyl iha parhais väleis vielä. Nykyään mul on parempi olla. asun mummun ja vaarin tykönä ja nään äitiäni aika usein. Ja mun äiti on lopettanu kaljan juomisen ja isääni en ole ollu yhteydessä moneen kuukauteen. Olen nyt 15,vuotias ja kaikki on paljon paremmin kuin ennen :)

ivus- (nainen 1997)

Äitini ja Isäni erosivat 3 vuotta sitten isän alkoholiriippuvuuden takia. Isäni oli väkivaltainen alkoholisti. Hän satutti usein äitiäni jopa minun nähdessäni. Juominen herätti minussa pelon tunteita. Pelkäsin äitini puolesta. Toivoisin syvästi että aikuiset ymmärtäisivät hillitä alkoholin käyttöä ja NAISSET tai MIEHET ketkä asuvat alkoholistin kanssa, ottaisivat puolisoonsa "etäisyyttä" ettei tilanteet (mikäli niitä on) kärjistyisi kamaliksi...

ikuinen kakkonen (nainen, 1993)

Osaan arvostaa sitä mitä minulla on ja osaan puolustaa itseäni. Minä ja sisarukseni olemme hyvin läheisiä ja voimme kertoa toisillemme kaiken. Olemmehan kokeneet yhdessä elämän rankimmat vuodet. Ja ilman tätä pientä tukijoukkoani en varmaan olisi tässä.

Minä padon pahoja tunteitani, kirjoitan yleensä runoja. Pitäisi puhua varmaan niistä. Jonain päivänä vielä menen aluksi kuraattorille juttelemaan ja siitä ehkä psykologille. Isosiskoni on käynyt ja se on auttanut häntä tosi paljon. Laskin että vuoden 2009 aikana kirjoitin 52 runoa, eli keskimäärin yhden runon viikossa. Kuuluuko lapsella olla paha mieli niin usein?

Itse olen päättänyt että aikuisena en alkoholia (mahdollisten) lasteni nähden käytä, tai ole päihtyneenä heidän seurassaan. Ja se päätös pitää.

satkoi (nainen, 1979)

Isän alkoholismi lapsuudessani oli todella kamalaa. Ikävöin isääni joka hetki. Vaikka hän tavallaan oli läsnä, hän kuitenkin henkisesti oli josain muualla kuin läsnä. Hän ei osannut osoittaa kiintymystä, rakkautta, hellyyttä meitä lapsia kohtaan. Mutta tyttärenä koen että olisin tarvinnut ja kaivannut isää, jonka koin että olin menettänyt aikoja sitten alkoholille, maailmaan, jossa ei ole mitään muuta kuin pimeyttä.

Isän alkoholinkäyttö vaikutti lapsuudessa monia itkuisia päiviä ja öitä. Isän ja äidin riitelyt ja huu-

dot kotona saivat aikaan ahdistusta, pelkoa ja ikävää....ikävää siitä että perhe voisi olla yhdessä ja onnellinen.

Isättömyyden "haava" minussa vaikuttaa edelleen vaikka olen nuori aikuinen nainen. Oma suhtautumiseni alkoholiin on enemmänkin vihamielistä, koska tiedä miten se on tuhonnut yhden rakkaimman ihmisen elämän ja suvussa on myös muilla rakkailla ihmisillä tämä alkoholin kirous elämässään hallitsemassa ja tuhoamassa heitä ja omaisiaan siinä samalla.

En tiedä mitä toivon vanhempien ymmärtävän kuin sen, ETTÄ "tehkää muille se, mitä toivotte itsellenne tehtävän", koska niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan. On totta että vanhemmat jotka eivät itse ole saaneet turvallista ja alkoholivapaata lapsuutta eivät välttämättä itse osaa, kykene raittiuteen....kotona saadut mallit ja esikuvat seuraavat helposti sukupolvelta toiselle ja näin kirouksen kierre jatkuu.

Se että meillä on ollut lasinen lapsuus vanhempiemme alkoholinkäytön takia, ei tee meistä välttämättä samanlaisia kuin vanhempamme, Geenimme eivät määrittele meitä, vaan oma tahto vaikuttaa omiin tekoihin omassa tulevaisuudessa. Geenit vaikuttavat mutta ei voi olla teko-syy sille, että minäkin olen alkoholisti, koska vanhempani ovat.

Tuppisuun loppasuun tytär (nainen, 1978)

Olin seitsemäntoistavuotias kun näin isäni oksentavan jaloillensa juhannuksena. Tunsin että jokin isäkuvassa meni rikki - emme olleet olleet läheisiä siihenkään asti, mutta sen jälkeen katsoin häntä vieläkin kriittisemmin. Näin jälkepäin tuntuu että siinä hetkessä se viimeinenkin lapsen usko vanhemman ylivoimaisuuteen, fiksuuteen ja kaikkietävyvyyteen katosi lopullisesti.

Toinen ajatus liittyy omaan äitiyteeni ja vanhempieni isovanhemmuuteen: Ensimmäinen jouluaatto äitinä, uusien isovanhempien luona. Pieni vastasyntynyt kurkottelee sohvalla. Koko päivän tuore ukki on jättänyt vauvan huomiotta, mutta nyt kun päivän kaupunkiajot on tehty on eteen ilmestynyt tuju drinkki. Siitä sekunnista kun drinkki on ensimmäisen kerran huulille noussut löytyy ukista reteä vauvan viihdyttäjä joka kommentoi ja nauraa joka käännettä. Tuli niin paha mieli, että vasta humaltuessa vauva jaksaa kiinnostaa - pyysin äidiltä etteivät joisi jatkossa alkoholia ennenkuin lapsi on nukkumassa. Toive otettiin huomioon parin visiitin verran, tätä nykyä vauvan kasvettua isoksi tytöksi ei toivetta enää haluta muistaa. Oma perheeni viettääkin oman joulun, oman kodin rauhassa ja omilla säännöillä.

Tarta (nainen, 1975)

Pelkoa ja epävarmuutta. Huolta ja häpeää.

Kun ei lapsena uskaltanut kertoa kotioloista, ei myöskään saanut kuulla vertaisryhmäläisten tarinoita.. luuli olevansa poikkeus, erilainen perhe jonka salaisuuden vain kodin seinät tiesi. Sitä vain odotti sen ongelman katoavan yhtä pian kuin se oli tullutkin. Ei se kadonnut, paheni vain.

Liki 20-vuotiaana aloin kertoa perheeni alkoholiongelmosta ystäväilleni. Huomasin että ympärilläni oli kymmeniä ystäviä, jotka jakoivat samalaisen arjen. Väkivallan ja viinan vaurastuttamia kokemuksia, itkua, pelkoa ja häpeää. Rahahuolia ja rakkauden puutetta.

Humalainen äiti hiippailemassa huoneeseeni. Väkivaltainen isä iskemässä nyrkkinsä huoneeni ovesta sisään. Pelkoa ja valvottuja öitä. Aamulla koulussa syyllistävä opettaja vaativan selkoa sille, miksi olin TAAS myöhässä.

Haluaisin aikuisten ymmärtävän, että lapsen turvaan saattaminen olisi ensisijaisen tärkeää.

Irrottaa lapsi kotoaan, antaa sellaisten ihmisten ympäröimäksi, jotka pystyvät pitämään huolen ja rakastamaan heitä selvinpäin. Ja sellaisina kuin he ovat.

Ikä (*mies, 1978*)

Muistan ajan, kun olin 5–12 -vuotias. Isäni ei juurikaan viettänyt aikaa kanssani, paitsi äitini painostuksesta. Silloinkin hän oli yleensä humalassa. Näin jälkikäteen on ikävä muistella, että suurimmassa osassa yhteisistä hetkistämme on ollut alkoholi läsnä. Muistan kun kävimme kaupungilla elokuvissa joitain kertoja. Jokaisella reissulla odotin isää kuppilan ulkopuolella, ennen elokuvan alkua. Silloin asia ei tuntunut pahalta, koska se oli "normaalia". Muistan ainoat kerrat milloin isä halasi minua. Hän oli niin humalassa, että se sattui. Olen nykyisin itse isä, enkä aio jättää lapsilleni samankaltaisia muistoja. Juon itse silloin tällöin muutaman saunaoluen ja jos juon enemmän, en tee sitä lasteni nähden. Asia on kuitenkin joskus vaivannut minua ja kysyin hiljattain vanhemmalta lapseltani (5,5v.), että mitä tapahtuu kun isä juo kaljaa? Hän ei tiennyt.

Tanttu (*nainen 1975*)

Isä oli komennustöissä ja hänen kotiintuloa odottelin aina kauhulla. Kun isä tuli kotiin muutama viikon työputkesta alkoi juominen jota kesti muutamasta päivästä viikkoihin. Joskus isä oli poissa useita päiviä ja palasi umpitunnelissa, likaisena, haisevana ja joskus verisenäkin kotiin. Toisinaan isä tuli kotiin putkan kautta ja istuipa hän joskus hetken vankilassakin ryyppyreissunsa jälkiä paikkaamassa. Ei ollut tavatonta nähdä isää veitsi kädessään kannipäissään uhoamassa äidille tai ajamassa minua ja äitiä kodista ulos. Muistan erityisesti erään joulun kun raahasimme ulos sammunutta isää hissittömän talon kolmanteen kerrokseen. Olin silloin noin 6-vuotias. Järkyttävää...

Yhteisillä matkoillakin isä oli aina humalassa, joskus isä kannettiin ulos laivasta tai lentokoneesta henkilökunnan toimesta. Isä oli humalassa aina hyvin äänekkäs, aggressiivinen ja hyvin, hyvin pelottava. Se oli minulle tavallista arkea enkä osannut sitä silloin ajatella mitenkään erityiseksi. Nyt vasta sen tajuan mutta se oli kai se -70/-80 luvun arki useassa duunariperheessä.

Äitini oli ja on edelleen absolutisti ja hänestä sain turvaa. Äitiin pystyin aina luottamaan vaikka isä oli missä kunnossa tahansa. Jatkan itse hieman samaa linjaa ja lapseni, 7 ja 5 -vuotiaat eivät ole koskaan nähneet minua humalassa, eivätkä näe. En ole absolutisti vaan käytän aika paljonkin alkoholia mutta jos otan alkoholia niin lapset ovat mummolassa. En halua lapsilleni sitä turvattomuuden tunnetta mikä itselläni oli. Muutenkin minusta on tullut vauhko lasteni kanssa alkoholin suhteen. En hyväksy humalaisia lasteni seurassa, en tuttuja, en sukulaisia. Jos otetaan niin pysytään lapsista kaukana, jos ollaan lasten seurassa ollaan selvinpäin. Tämä koskee niin arkea kuin juhliä. Meillä ollaan joulut, juhannukset yms. selvinpäin jos lapset ovat mukana.

Toivon että lapseni oppivat normaalin suhtautumisen alkoholiin ilman pelkoa. Toivon että en itse ylireagoi vaan näin opetan lapsilleni, en absolutismia vaan kohtuullista alkoholinkäyttöä.

Tinde (*nainen, 1972*)

Nyt olen 38-vuotias, ja siksi halusin jakaa em. kokemukseni että kyllä voi selvitä. Ilman että itse alkaa käyttää alkoa/päihteitä. Aina vanhempien aineiden käyttö tulee olemaan osa elämäni mutta miten selvisin: en tiedä. Joku aikuinen kai aina oli kuitenkin joka kuunteli tai huomasi.

Nuori ihminen tai lapsi vasta: puhu. Puhu. Jos ei muuta niin soita naapurin ovikelloa ja itke.
